

ชุดโครงการวิจัย	วิจัยและพัฒนากล้วยไม้
โครงการวิจัย	โครงการวิจัยและพัฒนาอนุรักษ์เชื้อพันธุกรรมกล้วยไม้เพื่อใช้ประโยชน์ Orchid Germplasm Conservation for Sustainable Use
กิจกรรมที่ 1	สำรวจ รวบรวม ศึกษา จำแนกลักษณะ และประเมินคุณค่าเชื้อพันธุกรรมกล้วยไม้
การทดลอง	สำรวจ รวบรวม ศึกษา จำแนกลักษณะ และประเมินคุณค่าเชื้อพันธุกรรมกล้วยไม้ (ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย) Explore a study to characterize and evaluate germplasm orchids (Chiangrai Horticulture Research Center)

คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง	วัชรพล บำเพ็ญอยู่ ^{1/}
ผู้ร่วมงาน	สุปิ่น ไม้ตัดจันทร์ ^{1/} สุภาภรณ์ สาขาติ ^{2/} พฤกษ์ คงสวัสดิ์ ^{3/}

บทคัดย่อ

ประเทศไทยเป็นแหล่งพันธุกรรมพืชที่มีความหลากหลายสามารถพัฒนาใช้ประโยชน์อย่างมหาศาลทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม แพทย์ และพาณิชย์ กล้วยไม้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยในปี 2556 มีมูลค่าการส่งออก 2,685 ล้านบาทเป็นกล้วยไม้ตัดดอกมูลค่า 2,064 ล้านบาท และต้นกล้วยไม้ 621 ล้านบาท (อรรธรณ,2557) แต่ปัจจุบันสภาพการสูญเสียพันธุกล้วยไม้พันธุ์แท้ในประเทศไทยเกิดอย่างรวดเร็ว ซึ่งเกิดจากการเก็บกล้วยไม้ป่าโดยเฉพาะกล้วยไม้ที่การกระจายตัวน้อยเพื่อการค้าจนกล้วยไม้พันธุ์แท้เหล่านั้นมีความเสี่ยงที่จะสูญพันธุ์สูงมาก จำเป็นต้องอนุรักษ์กล้วยไม้พันธุ์แท้อย่างเร่งด่วนซึ่งการอนุรักษ์ในสภาพนอกแหล่งกำเนิด (*ex situ* conservation) สำหรับเป็นฐานเชื้อพันธุกรรมกล้วยไม้สำหรับการใช้ประโยชน์ จึงจะเป็นการบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้บางส่วน

ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงรายได้สำรวจ รวบรวม ศึกษา จำแนกลักษณะ และประเมินคุณค่าเชื้อพันธุกรรมกล้วยไม้ สามารถรวบรวมกล้วย ไม้ได้ทั้งหมด 3 สกุล 14 ชนิด 354 ต้น จากพื้นที่ป่าภาคเหนือตอนบน เป็นกล้วยไม้พันธุ์แท้ทั้ง 3 สกุล สามารถจำแนกการใช้ประโยชน์ต้นที่มีลักษณะดีเหมาะสมเป็นพ่อพันธุ์ 42 สายต้น ได้แก่ รองเท้านารีดอยตุง 3 ต้น รองเท้านารีฝายหอย 4 ต้น สามปอยหลวง 3 ต้น สามปอยชมพู 3 ต้น สามปอยหางปลา 5 ต้น เข็มขาว 3 ต้น เข็มเหลือง 3 ต้น ฟ้ามุ่ย 4 ต้น ฟ้ามุ่ยน้อย 5 ต้น สามปอยดง 3 ต้น สะแล่ง 2 ต้น เหลืองพิสมร 3 ต้น บานดึก 3 ต้น

รหัสการทดลอง 01-29-54-06-01-00-01-54

^{1/} ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ต.ป่าอ้อดอนชัย อ.เมือง จ.เชียงราย 57000

^{2/} สถาบันวิจัยพืชสวน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

^{3/} ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ ต.หนองไผ่ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000